

PÅ GRENSEN

NO 1. 2017 \ 10. ÅRGANG

UTGITT AV TOLLETATEN

FOTOREPORTASJE

Med blålys på E14

SIDE 16

Større import av truede arter

SIDE 22

Nye krav til hundeeiere

SIDE 14

TEMA

Styrket etterretning

Tolletatens etterretningssenter ble åpnet 17. februar. 26 nye årsverk rekrutteres til senteret, som skal drive med analyser og systematisk kontrollarbeid.

SIDE 6

LES OGSÅ! Møt den nye direktøren s. 24 \ Ny grense for forenklet forelegg s. 26 \ Endringer i tolltariffen s. 28

**TOLL
CUSTOMS**

leder

Eivind Kloster-Jensen, tolldirektør

Etterretningssenter er etablert

Tolletatens etterretningssenter ble formelt åpnet av finansminister Siv Jensen 17. februar. Åpningen markerer en ny tid for Tolletaten. Etterretningssenteret innebærer en formidabel styrking av etterretningsarbeidet. Kontrollarbeidet skal i enda større grad digitaliseres og gjøres etterretningsbasert.

Overgang til ny fase. Samtidig markerer dette slutten for en periode med forberedelser som har gått siden høsten 2015, da vi fikk beskjed om at regjeringen ønsket å bevilge penger til dette formålet. Siden den tid har det blitt jobbet hardt med å definere mål, oppgaver, organisering, roller og behov for kompetanse. Mye av dette har kommet på plass. Vi har fortsatt en jobb foran oss med å rekruttere personer med rett kompetanse til senteret, dette kommer vi i mål med i løpet av de nærmeste månedene.

Kontroll med hele vareførselen.

Opprettelsen av Tolletatens etterretningssenter er et viktig tiltak for å styrke kontrollen med hele vareførselen. Det er viktig at Tolletaten kan identifisere hvor risikoen for ulovlig og udokumentert vareførsel er størst, og rette kontrollinnsatsen etter det. Våre kontroller skal bidra til at lover og regler blir fulgt når varer krysser grensen.

Effektiv. Samtidig ønsker vi at den lovlige vareførselen skal få gå så effektivt som mulig. Også på dette området ønsker vi å utvikle oss. Vi har startet opp et strategisk arbeid hvor vi ser på hvordan vi best kan håndtere de store varevolumene over grensen, og samtidig ivareta kravene om effektivitet og kontroll. Vi ønsker å utvikle fleksible løsninger for næringslivet, og ønsker å vurdere blant annet informasjonsbehov, differensiering og tilrettelegging. Samtidig skal vi beskrive hvordan vi kan løse vårt samfunnsoppdrag bedre gjennom digitalisering av virksomheten vår. Begge disse oppgavene skal munne ut i konkrete handlingsplaner med tiltak.

Ny tolldirektør. 27. januar ble Øystein Børmer utnevnt til ny tolldirektør av Kongen i statsråd. Han er på plass i stillingen fra starten av april, og jeg ønsker ham velkommen til etaten og til spennende arbeidsoppgaver. Børmer har allerede hilst på etatens ledergruppe. Du kan lese en nærmere presentasjon av Børmer i denne utgaven av På grensen.

Eivind Kloster-Jensen,
tolldirektør

PÅ GRENSEN

Utgitt av Tolletaten
Postboks 8122 Dep.
0032 Oslo
Tlf.: 22 86 03 12
www.toll.no

Ansvarlig redaktør:
Robert Haast

Redaktør: Tore Skår

Design og redaksjonell
rådgivning: Redink

Trykk:
RKGrafiske AS

Opplag:
3500 eksemplarer

Forsidefoto: Bård Gudim

ISSN 1891-2486

Innspill, tips og henvendelser
om adresseendringer og
abonnement kan sendes til
skar@toll.no.

”

Kontrollarbeidet skal i enda større grad digitaliseres og gjøres etterretningsbasert.

53 Valutakontrollane avdekte 53 millionar kroner i 2016. Alle betalingsmiddel over 25 000 kroner skal deklarerast.

3879 Tolletaten gjorde totalt 3879 beslag av narkotika i 2016.

Helsfyр: Strømsveien 96 består av to blokker (A og B), som er på sju og seks etasjar.

Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen

På flyttefot i Oslo

Tollregion Oslo og Akershus flyttar frå Tollbugata i Oslo sentrum til Helsfyр i løpet av 2017. Tolldirektoratet flyttar inn i lokala i Tollbugata i 2019.

I desember underteikna tolldirektør Eivind Kloster-Jensen avtalen med Entra, som vil seie at Tollregion Oslo og Akershus flyttar frå Tollbugata til Strømsveien 96 i løpet av september 2017. Tollregionen vil få 8500 kvadratmeter til disposisjon i Strømsveien, der også Statens Legemiddelverk er leigetakar.

– Med flyttinga til Helsfyр får Tollregion Oslo og Akershus betre plass til den operative verksemda si, og ein strategisk

posisjon i høve til kontrollobjekta, seier tolldirektør Eivind Kloster-Jensen.

Tolldirektoratet vil overta Tollbugata 1A og 1B, som består av to bygg med lokale på til saman 9000 kvadratmeter. Før direktoratet flyttar inn vil bygga bli totalrenovert. Flyttinga er planlagt i løpet av 2019.

Bakgrunnen for dei nye leigeavtalene er at det etter overføring av fleire hundre tilsette frå Toll-

etaten til Skatteetaten vart nødvendig å redusere kontorarealet i Oslo. Avtalen med Entra går over 15 år og har ein samla verdi på i overkant av 600 millionar kroner.

Tolletaten har disponert lokala i Schweigaardsgate 15 sidan 1926, først som jernbanelokale. Tolldirektoratet har hatt tilhald her sidan opprettinga av direktoratet i 1957. No skal lokala oppgraderast og leigast ut som kontorbygg.

Store cannabisbeslag i 2016

I fjor beslagla Tolletaten 1750 kilo cannabis som er mellom dei største mengdene beslaglagde i løpet av eitt år i Noreg nokong. Det største beslaget var på 639 kilo hasj i ein trailer på Svinesund i mars. Fire av hasjbeslaga i fjor var på over 100 kilo kvar.

Drikk og røykjer mindre

Rapporten Rusmidler i Norge 2016 gjev eit oversyn over nordmenn sin bruk av alkohol, tobakk, vanedannande legemiddel og narkotika.

– Nordmenn drikk og røykjer mindre, og bruken av snus blant ungdom flatar ut, seier hovudforfattar Astrid Skretting ved Folkehelseinstituttet.

Beslagla eit halvt tonn hønselivmor

Tysdag 17. januar

beslagla tollarane på Svinesund eit halvt tonn hønselivmor i ein stikkprøvekontroll. Varene i den svenskregistrerte varebilen var ikkje deklareraste. Visstnok skulle varene brukast i matlaging.

34 900

Det totale talet på tollbeslag auka frå 2015 til 2016, frå 34 300 til 34 900. Dei fleste beslaga er av alkohol og tobakksvarer.

Utvida lagringstid for data

Stortinget har gjeve Tolletaten løyve til å lagre data frå skiltgjenkjenningssystemet (ANPR) i inntil seks månader.

– For Tolletaten opnar det seg nye moglegheiter når vi no får lagre passeringssdata i seks månader. Dette gjev oss moglegheit til å halde oss til køyretøytrafikken ut og inn av landet på ein heilt annan måte. At etaten kan gjere analysar og sjå etter avvik over eit lengre tidsrom, gjev oss moglegheit til å plukke ut interessante objekt langt meir presist, seier fungerande avdelingsdirektør Jørn Ferner Bergersen i Tolldirektoratet.

Jørn Ferner Bergersen presiserer at dette på ingen måte vil vere ei belastning for dei som trafikkerer over grensa som pendlarar, for å handle eller er på feriereise. Tolletaten meiner derimot dette vil gjere tollarane betre i stand til å målrette tollkontrollen ved å plukke ut dei trafikantane som er av interesse, og hindre den legale grensetrafikken minst mogleg.

Nye moglegheiter: ANPR-kamera har vist seg som eit nyttig verkøy for å stanse meir av den organiserte smuglinga.

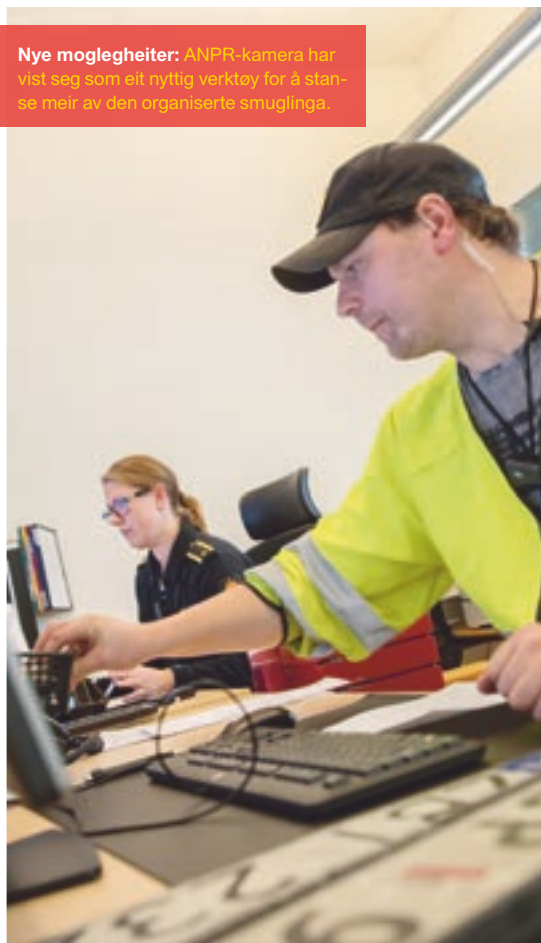

Foto: Thomas Haugersveen

Tok meir fisk

Tollregion Nord-Noreg beslagla 2,6 tonn fisk og 45 kilo kongekrabbe i 2016. Det er meir enn ei dobling samanlikna med 2015.

– Men så var det oppsiktvekkande få beslag i 2015, og neppe representativt for den reelle smuglinga, påpeikar regiondirektør Atle Joakimsen ved Tollregion Nord-Noreg til Fiskeribladet Fiskaren i januar i år.

I alt vart det gjort beslag i 2624 kilo fisk og 45 kilo kongekrabbe ved Tollregion Nord-Noreg sine grensestasjonar i 2016. Alle med grense til Finland. Beslaga var fordelte på 18 køyretøy med til saman 23 personar.

Tek i bruk digital post

28. november gjekk dei første digitale breva ut frå Tolletaten. I første omgang er det privatpersonar som mottek brev på denne måten. Næringslivet og andre offentlege etatar vil ikkje påverkast av dette no.

Posten vil bli distribuert frå oss til postkassa di hos Digipost eller eBoks. Dette er i tråd med regjeringa sitt program om digital kommunikasjon som førsteval i samhandling mellom det offentlege og innbyggerane. Om du ikkje har oppretta ei slik postkasse og har reservert deg, vil du få brev på papir.

Innad i etaten BLIR PENSJONIST

Foto: Bård Gudim

Øystein Haraldsen går av etter 47 år i Tolletaten.

Haraldsen går av med pensjon

Regiondirektør Øystein Haraldsen i Tollregion Aust-Noreg går av med pensjon frå 1. mai.

Haraldsen har vore tilsett i Tolletaten i 47 år og har ein innhaldsrik karriere bak seg. Han har vore distriktssjef i Østfold tolldistrikt, avdelingsdirektør i Tolldirektoratet, assisterande tolldirektør og konstituert tolldirektør. Sidan hausten 2007 har han vore regiondirektør i Tollregion Aust-Noreg. Haraldsen fylte 67 år i desember.

– Tolletaten har vore ein god arbeidsplass i alle desse åra. Eg har jobba med mykje forskjellig og har mange opplevingar å sjå tilbake på. No er det på tide å overlate roret til nokon andre, seier Øystein.

– Øystein Haraldsen har vore ein av dei mest sentrale leiarane i Tolletaten sidan tidleg på nittitalet. Han har hatt mykje å seie for utviklinga av etaten, mellom anna gjennom fleire omorganiseringsprosessar, no sist som programleiar for Toll-Skatt, seier tolldirektør Eivind Kloster-Jensen.

Større kraft til grensekontrollen

Tolletatens etterretningssenter (TES) ble åpnet 17. februar. Senteret er et ledd i regjeringens tiltak for å styrke Tolletatens kontrollvirksomhet. Dagens kompetanse på etterretning og analyse vil bli en del av senteret, og i tillegg skal det rekrutteres 26 nye årsverk med ulik kompetanse.

Tekst Tore Skår og Thore Simenstad | Foto Bård Gudim og nyebilder.no

” Analyser og systematisk etterretningsvirksomhet er stadig viktigere verktøy i kontrollarbeidet. Hensikten er mer målrettede kontroller med flere treff.

Kontorsjef Hans Wilhelmson

Finansminister Siv Jensen sto for den formelle åpningen av senteret fredag 17. februar.

– Dette er en gledelig dag. Jeg har alltid vært opptatt av at Tolletaten skal stå godt rustet til å bekjempe den grenseoverskridende kriminaliteten. Etableringen av Tolletatens etterretningssenter (TES) er et viktig ledd i regjeringens satsing på grensekontrollen, sa Siv Jensen ved åpningen av senteret.

En tradisjonsrik etat inn i framtiden. Fungerende avdelingsdirektør Jørn Ferner Bergersen har ledet arbeidet med etableringen av senteret. Han har trådt inn som midlertidig leder for senteret fra åpningen. Fra starten av april vil Eivind Kloster-Jensen ta over som leder for etterretningssenteret.

Bergersen understreker at Tolletaten har drevet med etterretning lenge. Men han mener at den satsingen som det legges opp til nå, vil medføre et betydelig løft for etterretningsarbeidet i Tolletaten.

– På denne måten tar vi en tradisjonsrik etat inn i framtiden, sier Bergersen.

– Det vi har bygget opp, får vi nå en mulighet til å satse på for alvor. I tillegg til å styrke etterretningsarbeidet vil TES bidra til å legge til rette for en mer etterretningsbasert kontroll i etaten. Vi skal jobbe med internettet etterretning, sikre at vi får gjenbrukt informasjon og vi skal være en pådriver for å ta i bruk ny teknologi i informasjonsbehandlingen, sier Bergersen.

Rendyrke og styrke. Det var i mars 2014 at finansminister Siv Jensen offentliggjorde at Tolletaten skal styrkes og rendyrkes til grensekontroll og vareførsel for å møte framtidige utfordringer på grensen. Samtidig ble fastsetting, innkreving og kontroll av særavgifter og merverdiavgift ved innførsel besluttet overført fra Tolletaten til Skatteetaten.

Tolletaten fikk i oppdrag å utrede og foreslå tiltak for å rendyrke og styrke rollen som grenseetat og samfunnsbeskytter. 18. november 2014 ble rapporten overlevert til finansminister Siv Jensen.

– Det er svært viktig å styrke grensekontrollen. Jeg har ønsket en bred tollfaglig vurdering fra de som kan det best, og ba derfor Tolletaten utrede hvordan grensekontrollen kan bli bedre. Nå er endelig rapporten her, og jeg ser frem til å lese den, sa Siv Jensen ved rapportoverrekkelsen.

De fire hovedtrekkene i rapporten var: styrking av kontrollkapasiteten på grensen, øke kontrollen av post- og kurersendinger, bruke mer moderne teknologi og til sist at etaten påtar seg nye oppgaver.

Etterretningskapasitet. I statsbudsjettet for 2016, som ble lagt fram høsten 2015, ble det bevilget penger til 123 nye stillinger og nytt teknisk utstyr i Tolletaten. Blant annet ble det bevilget penger til 26 årsverk til etablering av et nytt nasjonalt etterretningssenter i Tolletaten.

– Tolletaten møter stadig mer alvorlig og organisert kriminalitet i sitt arbeid med grensekontroll.

1. Jobber med etterretning: Seniorrådgiver Christina Quist fortalte Siv Jensen om ulike planer Tolletaten har for etterretningsarbeidet. Quist er blant de nye ansatte på Tolletatens etterretningssenter og har tidligere jobbet som journalist.

2. Omvisning: Siv Jensen ble vist rundt på etterretningssenteret blant annet av avdelingsdirektør Jørn Ferner Bergersen.

3. Pakke med khat: Ei pakke fra Hassan i Sri Lanka til Jon i Norge viste seg å innehold 4,3 kilo tørket khat. Dette utgjør 13 kilo fersk khat.

3

Digitalisering av tollkontrollen

Tolletaten har startet opp prosjektet «Treff», som skal bidra til smartere grensekontroll og digitalisering av Tolletatens kontrollvirksomhet.

Prosjektet skal jobbe for bedre systemstøtte for oppgaver i alle ledd av Tolletatens kontrollprosesser. Bedre systemstøtte skal blant annet understøtte og forbedre effektene ved etableringen av etterretningscenteret.

– Vi skal jobbe for en bedre systemstøtte for oppgaver i alle ledd av Tolletatens kontrollprosesser. Vi skal blant annet etablere nye digitale kanaler mot næringslivet og utvikle digitale løsninger innen etterretning og analyse, sier Hege Fredhall.

Hun er prosjektleder for Treff-prosjektet, som eies av etterretningscenteret. Det er satt av 25 millioner kroner til tiltaket i statsbudsjettet for 2017.

– Tolletatens kontrollprosesser består av informasjonsfangst, objektutvelgelse, etterretning, kontroll- og resultatregistrering og sanksjonering. Det er gjennomført et omfattende forarbeid for å vurdere og prioritere hvilke tiltak som bør iverksettes. I første omgang vil det være aktuelt å etablere en ny løsning for analyse, lagring og formidling av etterretningsinformasjon og legge til rette for elektronisk overføring fra kurer-selskaper av opplysninger om varene i en transportenhet (manifest). I tillegg skal det etableres en løsning for registrering og tilgjengeliggjøring av resultater fra deklarasjonskontrollen, sier Hege Fredhall.

Vi styrker derfor grensekontrollen kraftig, sa Siv Jensen ved framleggelsen av budsjettet.

Flere reiser. Etableringen av et eget etterretningscenter er et uttrykk for ønsket om mer systematisk og helhetlig etterretningsarbeid. På landets hovedflyplass sitter tolloverinspektør Sidsel Berg og hennes kolleger og profilerer reisende til og fra Norge. I 2016 reiste 14 millioner personer til og fra utlandet via Oslo lufthavn. Da flyplassen åpnet i 1998 var det i overkant av fem millioner utlandsreisende.

At antallet passasjerer øker er bare en av utfordringene for tollerne. En annen utfordring er at antallet direkteruter øker til langt flere bestemmelsessteder i stadig flere land og verdensdeler. Det siste er direkterute fra Oslo til Etiopia. Tiden da de fleste utenlandsturene førte nordmenn via Kastrup og København er for lenge historie.

Et drøyt steinkast fra terminalbygget sitter tolloverinspektør Anne Braaten Solheim med dagens beslag. I kontrollhallen gjennomgår tollerne all flyposten og kurerendinger til Norge som er interessante kontrollobjekter. I dag er det Polen, i morgen kan det være India. Men en pakke fra Hassan i Sri Lanka til Jon i Norge har havnet i tollernes søkelys. 4,3 kilo tørket khat utgjør 13 kilo fersk khat og bokføres som ett av dagens narkotikabeslag. I 2016 ble det gjort 1250 narkotikabeslag av variert størrelse i denne kontrollhallen. »

Informasjonstilgang: Tollerne får tilgang til noe informasjon om sendinger på forhånd. Det er likevel behov for mer informasjonsutveksling med kurerselskaper og transportører. Dette vil gi enda bedre risikovurderinger og valg av kontrollobjekter. Fra venstre: kontorsjef Hans Wilhelmsen, tollinspektør Tor Inge Fugelsnes og tolloverinspektør Anne Braaten Solheim.

» **Hvem skal kontrolleres?** Bare fantasien setter begrensningene for kontrollvirksomheten. Tollerne er spøkefullt blitt beskyldt for å ta ut alle med grønne sokker den ene dagen for deretter å stoppe alle med rødt hår den neste dagen.

– Det er ikke slik det foregår. Modus og trender er ikke statiske, men endrer seg hele tiden i forhold til trusselvurderinger og smuglingsrisikoen. Kreativitet og evnen til å tenke «utenfor boksen» er særs viktig. Og så må du tørre å bomme for å treffe.

Enkelte ganger har vi truffet så ofte at de kriminelle har unngått fly og i stedet valgt tog og buss som transportmidler til Norge for så å bli fanget opp av tollerne på landegrensene, sier Solheim og Berg.

– Vi kartlegger trafikkbildet og jobber aktivt for å finne smuglerutene. Vi jobber mer målrettet og kunnskapsbasert nå enn bare for få år siden. Det utvikles nye verktøy som letter tollkontrollen, i form av bodyskannere, elektroniske sniffere som bestemmer narkotikatyper og vi har en hundetjeneste hvor alle hundene er trent i søk på personer i tillegg til bagasje og varer. I tillegg disponerer vi spesialtrente hunder som lukter penger. Dette er hjelpemidler vi ikke hadde for 25 år siden og som daglig bidrar til tollbeslag, understreker de.

Ny kompetanse. Når etterretningssenteret er i full drift skal det bestå av mellom 50 og 60 medarbeidere. Senteret blir en egen avdeling i Tolldirektoratet, og vil bestå av fire seksjoner. Foreløpig består

fakta

Tolletatens definisjon

Etterretning er en styrt prosess, bestående av systematisk innsamling, bearbeiding, analyse og vurdering av informasjon om varestømmer, aktører og fenomener for å danne grunnlag for målretting og gjennomføring av kontroll.

det av om lag 30 medarbeidere som fram til nå har jobbet med etterretning og analyse i Tolldirektoratet.

– Vi er ikke fullt opp bemannet ennå. En av de viktigste oppgavene vi skal i gang med nå er å rekruttere nye ansatte og nye ledere til etterretningssenteret. Vi skal sikre oss ansatte med en litt annen kompetanse enn den vi har i dag, som for eksempel analytikere, statistikere og matematikere. Det skal også gjennomføres en mulighetsstudie for bruk av ny teknologi, ledet av IT-avdelingen. Dette vil kunne nødvendiggjøre rekruttering av personer med kompetanse innen blant annet IKT, data science, kunstig intelligens/maskinlæring og etterretnings- og analysekompetanse, forklarer Bergersen.

Temagrupper. En av de sentrale oppgavene for etterretningssenteret er å produsere etterretningsprodukter både på strategisk, taktisk og operativt nivå.

– Vi skal opprette temagrupper, hvor hele etaten skal bidra. Både ansatte i etterretningssenteret og ansatte fra tollregionene. Temagruppene vil bli benyttet til å oppnå mer målrettet etterretnings- og analysearbeid mot områdene som har høyest risiko. Og disse gruppene vil være dynamiske – de vil variere etter de største risikoene på våre ansvarsområder, sier Bergersen.

Temagruppene skal utarbeide ulike etterret-

ningsprodukter som vil inneholde anbefalinger om videre tiltak. Det kan handle både om trendrapporter og mer strategiske produkter, men også mer operative etterretningsprodukter. Disse kan for eksempel legge føringer for hvilke prioriteringer man gjør i kontrollarbeidet i etaten. Det kan også være at tollregionene ber etterretningssenteret om bistand til eget etterretningsarbeid. Selve utvelgelsen av hvem og hva som skal kontrolleres skal fortsatt utføres i tollregionene.

Internasjonalt arbeid. En annen sentral oppgave for senteret vil være å representere etaten på internasjonale samarbeidsarenaer. Blant annet skal senteret sørge for erfaringsutveksling med internasjonale aktører om metoder og verktøy innenfor etterretningsområdet.

Det skal også opprettes et kontaktpunkt for etterretningsressurser i etaten, og for etterretnings- og kontrollsamarbeid med andre etater, organisasjoner og tollmyndigheter. Tolletaten mottar mye informasjon fra ulike samarbeidspartnere, og det er viktig å gjøre raske vurderinger av relevans for å finne ut hva som må distribueres videre.

Tett samarbeid. På hovedflyplassen har tollerne som jobber med etterretning gjennom årene utviklet et tett samarbeid med tollmyndighetene på de andre hovedflyplassene i Norden og daglig utveksles det informasjon mellom enhetene.

- Det er blant annet etablert et profileringsforum som gir oss personlige kontakter og gode kilder. Kan vi bidra til å hindre at et narkotikaparti kommer inn i et annet nordisk land, så gleder vi oss sammen med våre kolleger, sier Sidsel Berg.

I tillegg samarbeider tollerne på Oslo lufthavn selvstøtt tett med tollerne på de øvrige norske flyplassene med flyankomster fra utlandet.

Styrking av grensekontroll. Etableringen av Tolletatens etterretningssenter er ledd i styrkingen av Tolletatens grensekontroll. Tolletaten ønsker en kraftsatsing på internettetterretning og kontroll av post og kurersendinger. Kontrollkapasiteten styrkes på grensen, objektutvelgelsen skal bli bedre og etaten vil øke evnen til å avdekke ulovlige og farlige varer i varesendinger.

For å rigge Tolletaten for det framtidige trusselbildet trengs økt og tidlig informasjon og målrettet objektutvelgelse. Det er også nødvendig å kunne være til stede med stor operativ kontrollkapasitet ved behov. Etterretningssenteret er en viktig bidragsyter i dette arbeidet. Internett utfordrer kontrollvirksomheten i forhold til mulighetene for å bruke nettet til å bestille narkotika, dopingmidler og andre forbudte eller restriksjonsbelagte varer.

Nye IT-verktøy. Tollerne ser fram til å ta i bruk et annet dataverktøy som kan forenkle hverdagen. Foruten etableringen av Tolletatens etterretnings

4. Store mengder post: Det kommer store mengder post til landet. Både gjennom Posten, flypost og kurersendinger. En viktig komponent i styrkingen av grensekontrollen er en kraftsatsing på internettetterretning og kontroll av post- og kurersendinger.

5. Gjennomlyser: Tollerne gjennomlyser interessante pakker og brev på jakt etter forbudte varer og stoffer. I denne kontrollhallen ble det i 2016 gjort 1750 tollbeslag

6. Dagens beslag: Tolloverinspektør Ingvild Mannerud Hoff går gjennom dagens beslag som ender som anmeldelser.

7. Hundesøk: For tollerne er hunder viktige hjelpemiddel i kontrollvirksomheten.

”

Kan vi bidra til å hindre at et narkotikaparti kommer inn i et annet nordisk land, så gleder vi oss sammen med våre kolleger.

Tolloverinspektør Sidsel Berg

8. Jobber med etterretning: Anne Braaten Solheim (t.v.) og Sidsel Berg (t.h.) har mange års erfaring med etterretningsarbeid på Oslo Lufthavn.

» senter pågår det parallelt i Tolletaten to prosjekter som vil få betydelig innvirkning på den framtidige tollkontrollen.

- Det blir jobbet med å fornye IT-støtten til kontrollprosessene og erstatte eksisterende etterretningssystemer. Formålet er å dekke etatens behov for bedre objektutvelgelse.

- Videre blir det etablert kameraer for kjøretøy- og kjennemerkegjennkjennning på alle landeverts grenseoverganger, internasjonale fergeterminaler og i flere mobile tollpatruljer. Når systemet er utbygget i 2020 vil mer enn 200 grensekameraer øke den elektroniske tilstedeværelsen og gi flere tollbeslag (se også side 9).

På hovedflyplassen ser etterretningen på sammenhengen mellom godsstrømmen og passasjertra-

fikken. Begge deler har økt til dels betydelig de siste årene. I metervis med passasjerlister leter erfarnetoller-øyne etter mulige smuglere blant annet basert på reiseruter og risikovurderinger. Til hjelp i arbeidet har etterretningen i Tolletaten på hovedflyplassen utarbeidet tema- og trendrapporter, basert på mange års erfaringer, funn og utvelgelses.

– I etterretningsarbeidet hjelper det med en del års erfaring, men du må hele tiden tenke nytt og være åpen for nye impulser. Og da er det ikke dumt at det stadig kommer nye tjenestemenn med pågangsmot, som stiller nye spørsmål og som er sultne etter å få treff og tollbeslag, sier Solheim og Berg.

Både etterretnings- og smuglingsbildet endrer seg hele tiden. For tollerne handler det om å ligge i forkant av smuglerne. \\\

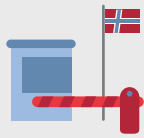

Schengengrense i nord

Storskog er det eneste stedet hvor det er lovlig å innpassere landeveien fra Russland. Dette er også yttergrense for Schengen-området. Grensekontrollen innebærer at det er obligatorisk sjekk av pass for alle som reiser inn og ut, i tillegg til tollkontrollen.

Tolletatens utfordringer

Tolletatens utfordringer knytter seg til en langstrakt landegrense og kystgrense med bevegelser av personer, kjøretøy, fartøy, fly, tog, gods, post- og kurerforsendelser.

2562 kilometer er Norges totale landegrense
9 bemannede steder på norsk side

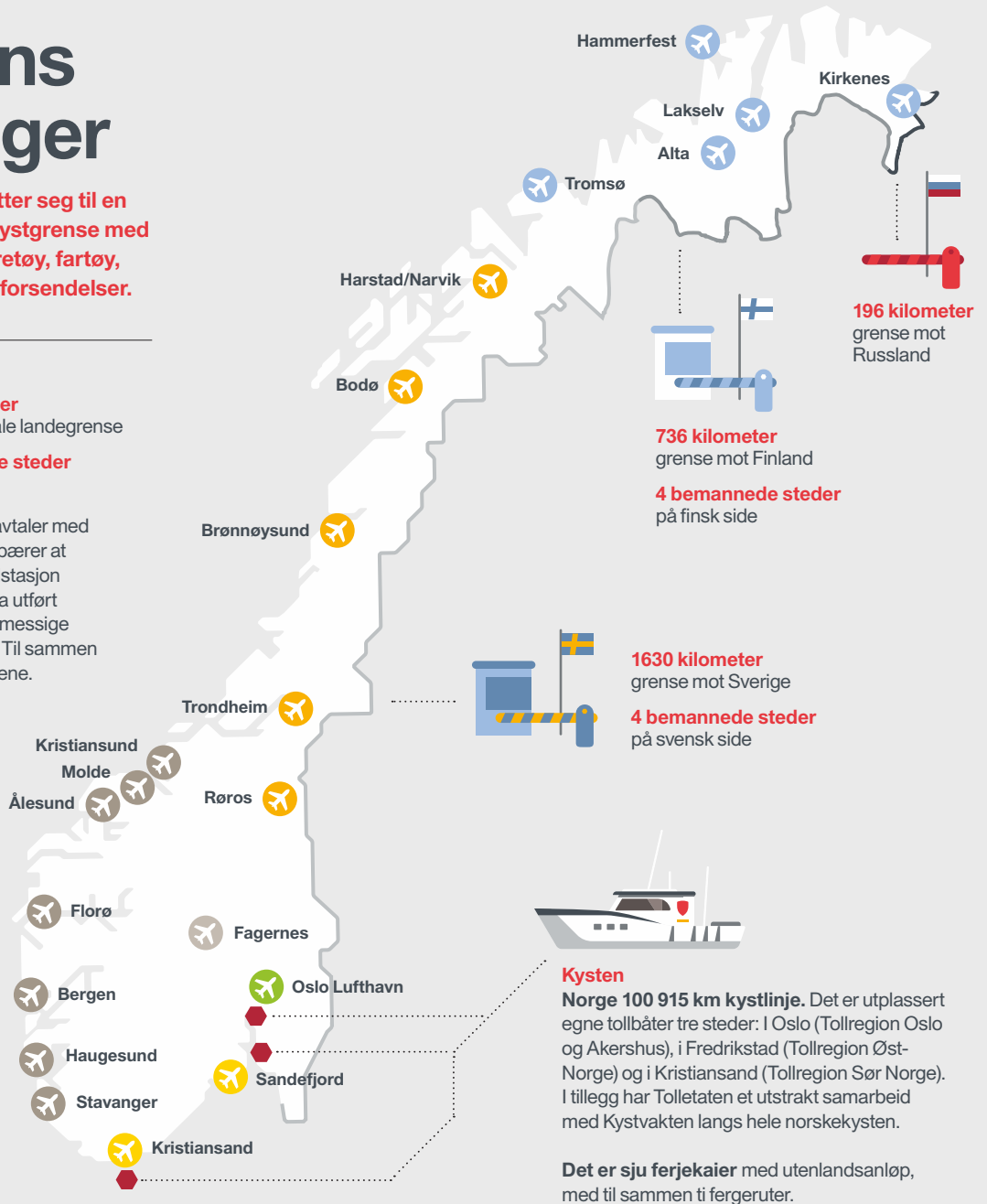
Norge har grensetollsamarbeidsavtaler med både Sverige og Finland som innebærer at næringslivet forholder seg til én tollstasjon ved grensepasseringen. Man får da utført både norske og finske/svenske tollmessige gjøremål på ett sted, i stedet for to. Til sammen er det 78 grenseoverganger på veiene.

Flyplasser

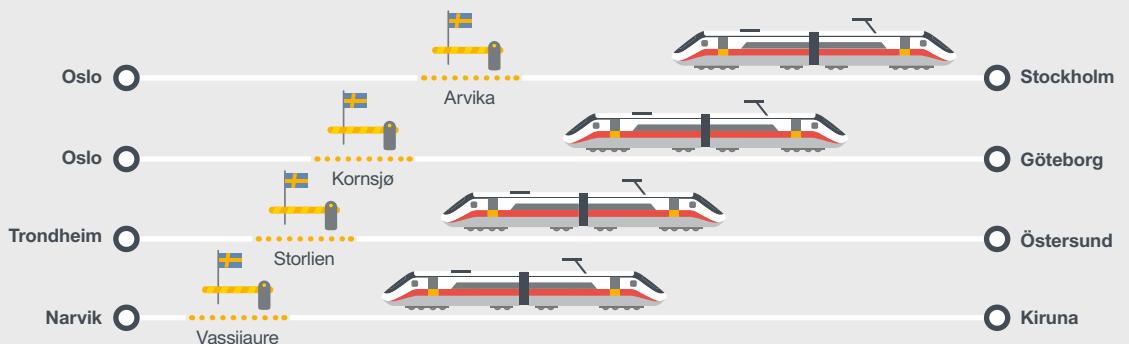
Det er 21 flyplasser med registrert utenlandstrafikk hos Avinor i Norge. Fordelingen er slik (per 2015, Moss lufthavn Rygge er fjernet):

- Tollregion Nord-Norge
- Tollregion Midt-Norge
- Tollregion Vest-Norge
- Tollregion Øst-Norge
- Tollregion Oslo og Akershus
- Tollregion Sør-Norge

Tog

Det går fire togruter mellom Norge og utlandet:

Nå skal alle hunder som kommer til Norge være behandlet mot revens dvergbandelorm i landet de reiser fra. **At du må behandle hunden før den returnerer til Norge, etter en tur i Sverige, har skapt reaksjoner.**

Tekst Thore Simenstad Illustrasjon Marius Hole

”

Den norske befolkningen skal beskyttes og alle hundeeiere har et ansvar.

OLE-HERMAN TRONERUD

Veterinær i Mattilsynet

Veterinær Ole-Herman Tronerud i Mattilsynet verken kan eller vil gi dispensasjon for norske hundeeiere på dagstur til svenske kjøpesentre selv om disse bare ligger få kilometer fra den norske grensen.

– Regelverket er felles for hele EU/EØS og vi har i utgangspunktet ikke mulighet for å dispensere fra dette. Den norske befolkningen skal beskyttes og alle hundeeiere har et ansvar, poengterer han.

Uavhengig av lengde. – Opphold i Sverige er opphold i Sverige uavhengig av oppholdets lengde eller nærheten til Norge. Hunden må behandles mot revens dvergbandelorm. Denne behandlingen må foretas av svensk veterinær inntil 120 timer før du reiser tilbake til Norge. Det beste er at behandlingen skjer 24 timer før innførselen. Du må huske å få behandlingen dokumentert i hundepasset slik at tollerne kan kontrollere behandlingen ved grensepassering, minner han på.

Hundeeier er selv ansvarlig for at hunden ikke risikerer å smittes på nytt etter at behandlingen er gitt. Med andre ord bør den holdes i bånd og ikke gis mulighet for å jage og spise smågnagere.

Farlig for mennesker. – Mens det tidligere ble vurdert at regelverket ga rom for at det var tilstrekkelig å behandle hunden

før reisen til Sverige, må behandlingen heretter foretas i Sverige. Bakgrunnen for kravet til bandelormbehandlingen er at Norge er et av få europeiske land som er fri for denne parasitten. Bandelormen er påvist i Sverige. Riktignok kan den ikke smitte hunder. Men rovdyr som hund og rev er en viktig del av livssyklusen til denne dvergbandelormen, og mennesker kan bli smittet enten ved kontakt med hunders avføring eller ved at du spiser forurensede bær og sopp fra infiserte områder. Blir du smittet av parasitten, kan du utvikle en alvorlig, livstruende sykdom.

28 dagersregelen. – Som hundeeier har du en annen mulighet til å behandle hunden mot revens dvergbandelorm. Det er å gjennomføre behandling minst to ganger med minimum en dag og maksimum 28 dagers mellomrom, noe som kan være et enklere alternativ for hundeeiere som ønsker å ta med hunden til hytta i Sverige, sier Tronerud.

Deretter skal hunden behandles minst hver 28.dag.

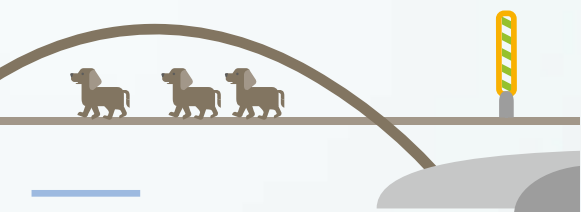
– Det er også viktig å understreke at et slikt behandlingsopplegg må avsluttes med en siste behandling hos veterinær i Norge når du ikke lenger skal reise med hunden eller vil avslutte 28-dagers regimet, sier han. \ \

Skal behandles

Alle hunder som har vært i utlandet (med unntak av dyr som kommer direkte fra Finland, Storbritannia, Irland og Malta) og som tas over grensen til Norge skal være behandlet mot revens dvergbendelorm (*Echinococcus multilocularis*).

”

Det må være mulig å håndtere situasjonen mer smidig.

ROBERT K. GILL

Hundeeier

Dette blir både tungvint og dyrt, er reaksjonen fra hundeeier Robert K. Gill fra Buskerud.

Hans familie reiser mye med hunder. De deltar både i internasjonale utstillinger og konkurranser for stående fuglehunder i utlandet og kan blant annet vise til «Bare Bieber» som ble verdensvinner på utstilling i Helsingfors i 2014.

– Ingen ønsker at dvergbendelorm skal ta seg til Norge ved hjelp av hunder, men det må være mulig å håndtere situasjonen mer smidig enn de bestemmelsene som ble innført fra nyttår, sier han.

– Bestemmelsene er lettest å håndheve på utstillinger. Her er det ofte veterinær til stede. Noe helt annet er det med konkurranser inne i fjellheimen. Her er det gjerne lang reisevei til veterinær, understreker Gill.

Kompliserte og fordyrende krav.

Kravet om behandling av hunden før den returnerer til Norge, gjør ting mer komplisert. Det er fordyrende at du i verste fall må betale for to veterinærbesøk, men det er også ekstra bryderi å finne en veterinær i Sverige eller Danmark som har åpnet i det aktuelle tidspunktet.

Han er også usikker på om regelen om å behandle hunden hver 28. dag oppfyller sin hensikt. Den egner og lønner seg aller best for de som jevnlig tar turen over grensa. Den egner seg ikke dersom du bare skal et fåtall ganger til Sverige i løpet av ett år. I tillegg må du føre regnskap med behandlingene for å være på den sikre siden.

Dagsturer rammes strengt.

– Reglene rammer også strengt de hundeeierne som ønsker å ta med hunden på handleturen til Sverige. De kan fint ha hunden liggende i bilen uten at den behøver å luftes før de er tilbake i Norge. Myndighetene bør kunne ha såpass tillit til ansvarlige hundeeiere. Det bør derfor være nok at de garanterer at hunden ikke er blitt sluppet ut i svensk natur under oppholdet, sier Gill.

– Men i stedet kreves det at hunden blir behandlet mot dvergbendelorm før hjemreisen til Norge. Det er ikke lenger nok å behandle hunden hos veterinær før dagsturen til Sverige. Dette er både tungvint og fordyrende, sier Robert K. Gill, som spør seg hva som er hovedårsaken til at tidligere praksis måtte endres. ❧

Blålys

Når Tolletaten tek i bruk blålys, handlar det i fyrste rekke om å gje stoppsignal og å betre tryggleiken for trafikantar og tollarar.

Tekst Tore Skår Foto Bjørn Christiansen

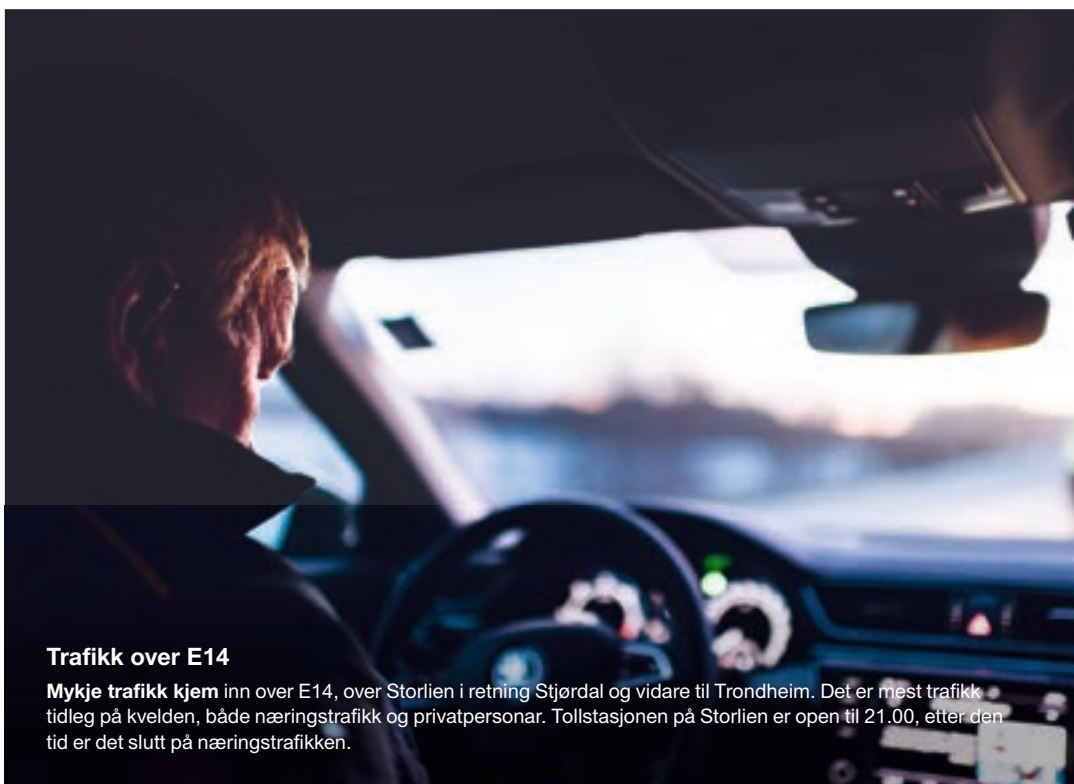
Langs landegrensa

Først i 2013 tok Tollestaten i bruk blålys som eit prøveprosjekt i Tollregion Aust-Noreg (Østfold, Hedmark, Oppland). No har prosjektet gått over til drift, og blålys er etter kvart teke i bruk langs heile landegrensa. Tollregion Midt-Noreg (Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland) begynte å bruke blålys frå starten av januar 2017.

Synleg myndigheitsorgan

Tollregion Midt-Noreg består av fylka Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland. Til saman har regionen 110 mil med grense mot Sverige. Blålys er eit godt hjelpemiddel særleg på mørke småveger. Då vert det enklare for tollarane å identifisere seg som eit myndigheitsorgan.

Trafikk over E14

Mykje trafikk kjem inn over E14, over Storlien i retning Stjørdal og vidare til Trondheim. Det er mest trafikk tidleg på kvelden, både næringstrafikk og privatpersonar. Tollstasjonen på Storlien er open til 21.00, etter den tid er det slutt på næringstrafikken.

Gode erfaringar

Det blir mykje enklare å gjere andre trafikantar merksame på at det er tollkontroll. - Så langt har vi gode erfaringar med bruk av blålys, særleg med tanke på tryggleiken, seier tolloverinspektør Rune Wulvik.

Ny kontrollhall

I midten av oktober 2015 tok tollregionen i bruk ein ny kontrollhall i Meråker. Denne gir betre arbeidsforhold fordi ein kan kontrollere kjøretøy innandørs. Det er også utplassert skiltlesande kamera langs E14.

Oppsummering

Dagens fangst summerast opp. Frå venstre tolloverinspektør Rune Wulvik, tollinspektør Kenneth Skånøy og tollaspirant Kristina Daffinrud.

Ikkje biljakt

Tolletaten skal ikkje utføre biljakt. Dersom nokon stikker av, skal tollarane kontakte politiet. Det er heller ikkje meininga at utrykkingskjøretøya til Tolletaten skal nyttas til å krevje fri veg over lengre strekningar. I fyrste rekke skal kjøretøya nyttas til smuglingskontroll. Kjøretøya får dessutan også lov til å stanse i busslommer og kan også bryte sperrelinjer og fråvike trafikk i samband med kontrollverksemda.

Beslag og bøter

Det gjørast jamleg beslag langs E14. Den dagen På grensen var med var det berre snakk om mindre mengder som førte til bøter. Ingen blei meldt til politiet denne dagen. Her er tollinspektør Kari Vigmo-stad og tolloversinspektør Rune Wulvik.

Større import av truede arter

Antallet importerte av truede arter, eller produkter fra disse, er fordoblet på fem år, viser tall fra Miljødirektoratet.

Tekst Tore Skår Foto Tolletaten/Miljødirektoratet

Jakttrofe: Jakttrofeer er et produkt som i mange tilfeller reguleres av CITES-konvensjonen. Dette bildet er hentet fra en sending med jakttrofeer fra Sør-Afrika. Sendingen inneholdt langt flere jakttrofeer enn det som var deklartert, og ble stanset i påvente av ytterligere dokumentasjon.

Tillatelse til import gis etter CITES, den internasjonale konvensjonen om handel med truede dyre- og plantearter, og følger forsendelsene inn til Norge. Det er Miljødirektoratet som er forvaltningsmyndighet for avtalen.

Mange produkter. På Miljødirektoratets hjemmesider kan man finne en oversikt over hvilke varer som er underlagt CITES-regelverket. CITES-konvensjonen gjelder både levende og døde dyr og planter, samt produkter av disse artene, slik som for eksempel skinn, fjær, tenner og trevirke. Handelen er regulert av et system med lisenser og restriksjoner for arter som til enhver tid er ført opp på en liste.

Artslistene er gyldige i tre år av gangen. Da samles landene som har tiltrådt konvensjonen og reviderer avtalen og listene. Noen arter står på CITES-listen uten å være forbudt å omsette. For disse er internasjonal handel enten sterkt begrenset eller man må oppfylle visse dokumentasjonskrav for det skal være lovlig å bringe denne type varer fra ett land til et annet.

Økning i import siste fem år. Miljødirektoratets årsrapport fra 2015 viser »

fakta Hva er CITES?

Fra januar 2017 har flere truede tresorter blitt omfattet av CITES-konvensjonen. Dette bestikket som har blitt stoppet i Norge, er laget av Rosewood-tre. Det må dokumenteres lovlig innførsel overfor tollmyndighetene.

- Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, også kjent som Washington-konvensjonen, skal gjennomføres gjennom nasjonalt regelverk hos de land som har tiltrådt konvensjonen.

- CITES skal sikre at internasjonal transport eller handel med truede dyre- og plantearter både er bæredyktig, sporbar og lovlig i henhold til både konvensjonen og nasjonale bestemmelser.

- Avtalen trådte i kraft fra 1975 og gjelder for alle land i verden.

- Listen over regulerte arter teller i dag 35 000 arter. Omtrent 1000 arter er forbudt å handle med.

Hovedproblemet er at etter en vellykket smugling, så er det forholdsvis risikofritt å oppbevare eller drive omsetning.

Øystein Størkersen, seniorrådgiver i Miljødirektoratet

at importen har økt kraftig de siste fem årene. Mens det i 2010 ble registrert 624 importerte, var tallet 1056 i 2015.

– Det kan være flere årsaker til økningen, men vi opplever helt klart økende interesse for denne type produkter. Noe av økningen er nok knyttet til at tilgjengeligheten øker med internett og flere tilbydere, sa Ellen Hambro, direktør i Miljødirektoratet, på miljødirektoratet.no 12. januar.

En stor andel av det som importeres til Norge er ment for videre omsetning innenlands.

Mange luksusprodukter. I 2015 ble det for eksempel importert 2712 produkter fra krypdyr til Norge, mot 917 i 2010. De aller fleste av disse var klokkeimerer i alligatorskinn fra Amerikaalligator fra ville bestander i USA.

Alle disse lovlig importerte produktene kommer enten fra oppdrett, eller fra beskatning som ikke er en trussel mot arten. Det kan være at arten produserer et høstbart overskudd selv om den er truet, og det kan også være geografiske områder hvor arten er tallrik og ikke er truet.

Et produkt som i mange tilfeller reguleres av CITES-konvensjonen er jakttrofeer. Det desidert vanligste produktet i denne kategorien er trofeer av svartbjørn fra Canada.

Tolletaten kontrollerer. Tolletaten fører kontroll med at innførsel og utførsel av arter som omfattes av konvensjonen følger regelverket. Og er ikke tillatelsene i orden, skal varen beslaglegges og saken anmeldes til politiet.

Tolletaten gjør i snitt ett beslag av CITES-varer daglig. Opplæring i regelverket og kontrollen knyttet til CITES-varer er en del av grunnopplæringen som alle tollere går gjennom.

Seniorrådgiver Øystein Størkersen i Miljødirektoratet påpeker at det er flere utfordringer med å avdekke ulovlig innførsel av truede arter og produkter av disse.

– Erfaring viser at det er mye illegal innførsel til Norge. Hovedproblemet er at etter en vellykket smugling, så er det forholdsvis risikofritt å oppbevare eller drive omsetning. Etter dagens regelverk er det primært ved tollstedene at Norge kan kontrollere innførsel, og spesielt for kommersielle aktører kan det være aktuelt med bokettersyn. Det er derfor foreslått nye regler som vil innebære at dokumentasjonskravene øker for innenlands eierskap og omsetning. Dette vil være til fordel for publikum og bransjer ved at eksemplars opprinnelse kan dokumenteres, og til fordel for myndighetene gjennom at skatteunndragelser reduseres. Svært kostbare gjenstander som musikkinstrumenter med CITES treverk og blant annet levende papegøyer smugles gjerne for nettopp å unngå avgifter, sier Størkersen.

– *Hva er ditt råd til privatpersoner som lurer på å ta med seg uvanlige suvenirer som inneholder produkter fra døde dyr?*

– Vårt generelle råd er å la det være. Årsaken til dette er primært at globale regler kan kreve tillatelse for eksport og import, og at det alltid tar tid å søke om slikt. I tillegg er det vanlig at tillatelser koster penger, ofte mer enn det gjenstanden er verdt. Det skiller her ikke mellom eksemplarer fra oppdrett eller naturen, det kreves en vurdering av myndighetene og dokumentasjon på opprinnelse. Turister skal også huske på at det er turisteters spørsel etter uvanlige suvenirer som driver etterspørselen etter mange av artene, og ettersom det er svært store antall turister i verden så forstår vi at etterspørselen kan være stor og ofte ikke bæredyktig. \

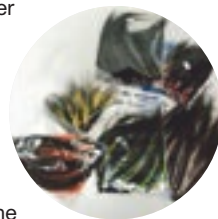
Beslag

Joggesko med kvelerslange-skinn:

Det er innført et unntak for reisende for krokoskinnprodukter (inntil fire stk per reisende), men ikke for kvelerslange. Alle produkter av kvelerslange krever en CITES eksporttillatelse ved innførsel.

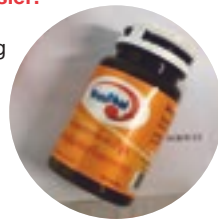

Fiskefluer: Det er stor interesse for fluefiske i Norge. Import av fiskefluer med påsatt fjær av jungle cock rammes av CITES-kravene og krever CITES-tillatelse.

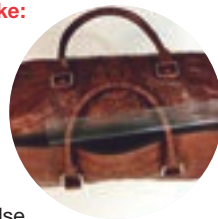
Krokoblod-kapsler:

Store mengder piller for slanking eller annen bruk og med innhold av CITES-arter innføres årlig til Norge. Det er ikke noe inntak fra CITES-kravet for slike produkter. Her er et noe uvanlig beslag av kapsler med krokodilleblod.

Krokoskinnveske:

Innførsel av krokoskinnprodukter per forsendelse krever CITES tillatelse. Unntak fra kravet om CITES tillatelse med fire gjenstander gjelder bare når reisende bringer dette med seg selv.

Tolldirektør og latent fluefisker

Øystein Børmer gleder seg til å begynne som ny tolldirektør 1. april. Han forventer at alle i etaten har forbedring som grunnholdning, for å oppnå resultater. Selv vil han være en tilrettelegger.

Tekst Tore Skår Foto Sturlason/DFØ

Ser du fram til å starte i stillingen?
– Jeg gleder meg som et barn, sier Øystein Børmer.
– Hva har motivert deg til å søke stillingen?
– Tolletaten er en av de virkelige samfunnsbærende institusjonene, med lange tradisjoner å bygge videre på. Vi skal beskytte de lovlidige mot konkurranse fra unnalurerne. Vi skal også beskytte finansieringen av offentlige tjenester: skole, sykehus og velferdsstat. Og ikke minst skal vi beskytte barna våre mot narkotika og andre ulovlige stoffer. Ikke vanskelig å bli motivert av et slikt oppdrag, understreker Børmer.

Utfordringer framover. Børmer har gjort seg noen tanker om hva som blir utfordringene når han begynner i sin nye jobb:

– Samfunnet forventer at vi i offentlig sektor bruker pengene mest mulig effektivt. Og hele tiden jakter på enda smartere måter å jobbe på, i en verden i stadig endring. Vi må sørge for at Tolletaten har rett folk med rett kompetanse på rett sted. Og de må ha de rette verktøyene og den informasjonen de trenger for å gjøre en best mulig jobb, sier Børmer.

– Det viktigste er at alle ansatte i Tolletaten har forbedring som grunnholdning. Over tid gir det enorme resultater. For å bruke et bilde jeg har stjålet fra tidligere NAV-direktør Joachim Lystad; hvis vi klarer å bli 10 prosent mer effektive så har vi i Tolletaten frigjort 160 årsverk, som vi kan sette inn der de trengs aller mest. Når vi ser det på denne måten kan vi jo ikke la være! Og veldig mye av dette er det alle de erfarne tollerne som må få til,

min rolle blir som tilrettelegger og initiativtager, understreker han.

– Hva tenker du om hvor Tolletaten står i dag?

– Jeg har ingen meninger – ennå. Jeg legger snarere vekt på å gå inn i jobben med blanke ark, lytte, observere og gjøre meg opp en mening. Og jeg har et klart inntrykk av at det er en forventning om at det skjer raskt. Det er slik det skal være.

Ledet DFØ siden 2012. Siden 2012 har Børmer vært direktør for Direktoratet for økonomistyring (DFØ). DFØ er statens ekspertorgan for styring, og en av landets største økonomitjenesteleverandører, med drøyt 400 ansatte.

I Børmers periode har DFØ gjennomført en stor omstilling, blant annet er antallet kontorsteder redusert fra åtte til tre. Samtidig har DFØ gjennomgått en betydelig digitalisering, med stor vekt på at data skal registreres bare en gang, med digital selvbetjening eller helautomatisert. I det siste er selvbetjeningen i stor grad flyttet over på mobile plattformer. DFØ har også som en av de aller første virksomhetene i staten testet ut robotteknologi og er nå i ferd med å sette dette i produksjon.

– Robotteknologi er et eksempel på at potensialet er enormt for å effektivisere rutinearbeid, og heller bruke menneskene der de virkelig kan gjøre en forskjell, sier Børmer.

Bedre stat-prisen. Som direktør i DFØ var Børmer også leder for juryen til Bedre stat-prisen. Dette er en årlig kåring av det virksomhetstilta- ket som best har bidratt til effektiv ressursbruk i staten. Prisen verdsetter nyskapende tiltak som har gode virkninger for virksomhet, brukere og

”

Vi skal beskytte de lovlige mot konkurranse fra unnalurerne.

Øystein Børmer, tolldirektør

Ny tolldirektør: Øystein Børmer (49) ble utnevnt til ny tolldirektør i statsråd 27. januar, for en periode på seks år.

samfunn.

– Bør Tolletaten ha som mål å vinne Bedre stat-prisen?

– Absolutt! Enten det ligger noen priskandidater klare allerede, eller om vi må utvikle dem, sier Børmer.

Bruker mulighetene i ny teknologi. Nettopp Børmers erfaring med utviklings- og omstillingsarbeid ble trukket fram av finansminister Siv Jensen som en viktig årsak til at han ble utnevnt til stillingen:

– Øystein Børmer er en dyktig og erfaren leder. Han har gode resultater fra utviklings- og omstillingsarbeid i virksomheten han kommer fra og bruker mulighetene som ligger i ny teknologi. Jeg er trygg på at han vil gjøre en god jobb som leder for Tolletaten, sa Siv Jensen 27. januar, etter at Børmer i statsråd samme dag ble utnevnt til stillingen.

Erfaring fra politikk. Børmer er samfunnsøkonom, utdannet cand. oecon. fra Universitetet i Oslo. Han har vært i DFØ siden 2006, først som assisterende direktør og stabsdirektør før han altså ble direktør i 2012. Børmer har erfaring som

leder og medlem i en rekke prosjekter og utvalg. Han ledet blant annet et offentlig utvalg som i 2015 overleverte en NOU som vurderte endringer i budsjett og regnskap i staten, samt andre forhold knyttet til å få best mulige beslutninger.

Han har også vært statssekretær i Finansdepartementet i perioden 2001–2005, da Per-Kristian Foss var finansminister. Børmer hadde ansvar for skatter og avgifter, og dermed også for Toll- og avgiftsetaten – som det het den gangen. Børmer deltok på åpningen av den nye tollstasjonen og den nye brua på Svinesund i 2005. Det var en del av markeringen av at det var 100 år siden unionsoppløsningen mellom Norge og Sverige. Også i sin første jobb etter utdanningen, i Avgifts- og tollavdelingen i Finansdepartementet, jobbet Børmer med toll- og avgiftsspørsmål, og hadde kontakt med etaten han nå blir sjef for.

Turer og bøker. Børmer er gift med Mona og har to barn på 9 og 17 år. Dersom det blir tid til overs etter jobb, familie, hus og hytte, er det gjerne turer, bøker, mat og vin som blir prioritert.

– Og så pleier jeg å si at jeg er en latent fluefisker. Bare vent til jeg får litt bedre tid, avslutter han. \

Færre saker vil bli anmeldt

Regjeringen fordoblet mengden varer for forenklet forelegg fra årsskiftet. Nå kan du ha med deg inntil 100 liter øl og 80 kilo kjøttvarer og likevel få tilbud om forenklet forelegg.

Tekst Thore Simenstad Foto Terje Heiestad

For Tolletaten medfører endringen at flere mindre tollovertredelser kan avgjøres raskere og mer effektivt. Det blir færre saker som blir anmeldt til og behandlet av politiet. Dette er saker hvor overtrederen blir «tatt på fersk gjerning» av tollerne i grensekontrollen.

– Ved å fordoble mengden det kan gis forenklet forelegg for, blir både Tolletatens, politiets og påtalemyndighetens arbeid med de mindre alvorlige sakene lettere. Samtidig vil en umiddelbar følebar reaksjon ha en god preventiv effekt på de som smugler, sier finansminister Siv Jensen.

Myndighet til å ilegge forenklet forelegg. Toll-etatens myndighet til å ilegge forenklet forelegg er begrenset til ulovlig innførsel av varer innenfor fastsatte mengder og verdigrenser. Disse er:

- Alkohol med alkoholinnhold 22–60 volumprosent inntil 10 liter.
- Alkohol med alkoholinnhold 7–22 volumprosent inntil 20 liter.
- Alkohol med alkoholinnhold 2,5 til 7 volumprosent inntil 100 liter.
- Sigaretter, sigarer og sigarillos inntil 2 000 stykker.
- Snus, skråtobakk og røyketobakk inntil 2 000 gram.
- Kjøttvarer inntil 80 kilo.
- Andre varer inntil 20 000 kroner.

Innfører du mer enn disse mengdene anmelder Tolletaten forholdet til politiet og det blir en ordinær straffesak. Ved beslag i grensekontrollen av enkelte varetyper som alkoholholdige drikker og tobakk, kan Tolletaten inndra varene og ilegge forenklet forelegg. Dette gjelder også når andre varer over beløpsgrensen for reisegods blir innført ulovlig.

Maksimal sats for forenklet forelegg er 9500 kroner hvis du blir tatt med for eksempel inntil 99 liter øl. ****

Tollforelegg

ÅR	ANTALL KRAV	BELØP	OPPGJORT (inkl. gebyrer)	ANTALL KRAV UOPPGJORT
2005	14 489	13 415 100,–	13 963 469,–	3
2006	14 989	13 688 400,–	14 267 543,–	8
2007	13 728	12 436 100,–	12 947 877,–	27
2008	15 359	13 971 600,–	14 487 676,–	28
2009	15 245	13 531 800,–	13 966 794,–	36
2010	18 218	15 484 400,–	16 001 318,–	147
2011	18 736	15 326 140,–	15 724 048,–	231
2012	19 071	15 262 900,–	15 638 339,–	296
2013	17 581	14 145 400,–	14 391 354,–	391
2014	17 189	16 691 400,–	16 694 793,–	534
2015	16 681	16 001 100,–	15 913 183,–	636
2016	18 593	17 313 300,–	16 686 338,–	974

Noen betaler ikke

1137 nordmenn har ennå ikke betalt det forenklete forelegget de er ilagt og tre av kravene er fra 2005. Nordmenn er i flertall blant de som ikke har gjort opp for seg. Statens Innkrevingsentral har også utestående krav for ubetalte forenklete forelegg hos 825 polske statsborgere og 385 litauiske statsborgere og 211 rumenske statsborgere. 146 dansker, 67 svensker, 14 finner og fire islendinger har heller ikke gjort opp for seg. Albania, Australia, Iran, India, Kasakstan, Kirgistan, Senegal, Sri Lanka, Thailand og Færøyene er blant landene hvor bare én statsborger ikke har betalt det forenklete forelegget i tollsaker.

Guiden som holder deg oppdatert

Foto: nyebil.dern.no

Fisk: Noen av endringene i HS-nomenklaturen gjelder fisk og fiskeprodukter, for blant annet å få med flere arter og produksjonsformer.

OVER GRENSEN HS-NOMENKLATUREN

Endringer i tolltariffen

Som følge av endringer i HS-nomenklaturen er det mange endringer i tolltariffen.

Endringene for 2017 er gjort med bakgrunn i miljø, teknologi, handelsmønstre og handelspraksis. Dette innebærer blant annet at varer som det er lav verdenshandel med ikke lenger har egne varenumre.

Det er ikke foretatt endringer i tollsatsene. I den trykte tolltariffen er det en feil i tollsatsen for varenummer 06.02.9044. Den korrekte tollsatsen for Makedonia er 71,1 prosent. Dette er riktig i TVINN.

Endres hvert femte år. Dette er den sjettede utgaven av Harmonized System (HS), som trådte i kraft fra 1. januar 2017. Den er utviklet av den verdens tollorganisasjon (WCO) og ble første gang vedtatt i 1983. Den endres hvert 5. år, siste gang var i 2012.

Den norske tolltariffen er utformet på basis av denne. Over 200 land bruker denne globale standarden til å klassifisere varer i internasjonal handel.

Noen fakta:

- 2017-utgaven av HS nomenklaturen inneholder 5,386 sekssifrede varenumrene (sammenlignet med 5205 i 2012-utgaven).
- HS brukes av land som grunnlag for sine nasjonale tolltariffer og for innsamling av internasjonal handelsstatistikk.
- Verdens handelsorganisasjon og enkelte land bruker HS som et felles språk for handel i forbindelse med forhandlinger, og som grunnlag for fastsettelse av varers opprinnelse. **W**

INNSPILL

Tolltariffen 2018

Du kan allerede nå komme med innspill til nye oppdelinger i tolltariffen. Fristen er 7. april.

I forbindelse med Tolldirektoratets arbeid med å ferdigstille den norske tolltariffen gjeldende fra 1. januar 2018, inviteres næringslivet og offentlige organer til å komme med innspill til nye eller endrede.

Følgende kriterier legges til grunn ved vurderingen av forslagene:

- Forslaget må være teknisk mulig å gjennomføre i forhold til HS-nomenklaturen og eksisterende tolloppdelinger (oppdeling på 7 siffer).
- Behovet for nye oppdelinger skal dokumenteres med importtall (kvantum/verdi)
- Behovet for en ny oppdeling skal begrunnes.
- Ifølge SSB bør det tas sikte på at nye oppdelinger i størst mulig grad harmoniseres med oppdelingene i EUs tolltariff (KN - Kombinerte nomenklatur).

Innspill til tolltariffen 2018 må være mottatt innen 7. april 2017.

Innspill kan sendes på e-post til post@toll.no. Bruk Innspill til tolltariffen 2018 i emnefeltet.

Ny veileder på toll.no

Tolletaten har utarbeidet en veileder om tollverdi og internprising. Veilederen inneholder omtale av regler, forholdet mellom tollverdireglene OECDs retningslinjer om internprising og hvilken betydning dokumentasjon utarbeidet for skatteformål kan ha for fastsettelse av tollverdien. Du finner veilederen på toll.no.

Forhandlinger

TOLLDIREKTORATET

Foto: Terje Heestad

Egen rolle: – Tolldirektoratet vil være involvert i forhandlingene rundt opprinnelse og på handelsfasilitering, sier Cecilie Alnæs.

Forhandlinger med Kina gjenopptas

I desember 2016 kom nyheten om full normalisering av forholdet mellom Norge og Kina. Dette innebærer blant annet at forhandlingene om en frihandelsavtale gjenopptas.

– Vi er blant annet blitt enige om umiddelbart å gjenoppta forhandlingene om en frihandelsavtale, sa utenriksminister Børge Brende til regjeringen.no den 19. desember.

Det er nærings- og fiskeridepartementet som leder arbeidet med avtaler og reguleringer som regulerer norsk utenrikshandel.

Norge forhandler alene. - I de fleste tilfeller blir frihandelsavtaler forhandlet fram gjennom EFTA. Men når det gjelder

Kina forhandler Norge alene. Tolldirektoratet er involvert i forhandlingene og vil lede forhandlingene rundt opprinnelse og på handelsfasilitering, og vil dessuten ha ansvaret for den tollmessige oppfølgingen av avtalene. Tradisjonelt bistår også Tolldirektorates eksperter i forhandlingene om landbruksprodukter og fisk/sjømat, sier Cecilie Alnæs som leder tariff- og opprinnelsesseksjonen i Tolldirektoratet.

Det er foreløpig ikke satt en

dato for når partene skal møtes til det som blir den niende forhandlingsrunden mellom Kina og Norge. Runde åtte ble avholdt i september 2010 i Oslo.

– Mye har skjedd siden 2010, blant annet har Kina fremforhandlet en rekke frihandelsavtaler med våre EFTA-partnere Island og Sveits. Det gjøres nå en omfattende jobb for å sammenlikne tekster og sette de norske posisjonene, slik at vi er godt forberedt til å møte våre kinesiske kollegaer, sier Alnæs. //

Kort innpå

NY ORDNING

Ny veileder om overtredelsesgebyr

Tolldirektoratet har utarbeidet en veileder for ileggelse og utmåling av overtredelsesgebyr.

Adgangen for Tolletaten til å ilegge administrativt tillegg til merverdiavgift ble fjernet 1. januar da forvaltningsansvaret for innførselsmerverdiavgift ble overført til Skatteetaten.

Tolletaten har fra samme tidspunkt fått hjemmel i tollloven § 16-17 med tilhørende forskriftsbestemmelser til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på mange av pliktene i tollloven. Overtredelsesgebyr skal bidra til effektiv sanksjonering og stimulere til etterlevelse av tollregelverket.

I henhold til veilederen kan Tolletaten gi et overtredelsesgebyr fra 1 til 10 rettsgebyr ved første gangs overtredelse. Ved annen gangs overtredelse dobles gebyret og så videre. Veilederen kan leses på toll.no

RETTSBEGYR

Høyere gebyr

Rettsgebyrets størrelse er oppjustert fra 1025 kroner til 1049 kroner fra 1. januar 2017. Oppjusteringen er i henhold til rettsgebyrforskriften § 2-1. Dette har betydning for størrelsen på overtredelsesgebyr etter tollloven § 16-17.

Samarbeider om ekspressfortolling

Det er opprettet en egen referansegruppe med representanter fra næringslivet i prosjekt ekspressfortolling.

Foto: Gry Renjum

Referansegruppe: Representantene i gruppen er bak fra venstre: Stefan Nilsson (Bring), Morten Simonsen (Ecus), Kevin Hermansson (KGH), Karen Årseth (KGH), Marianne Riise (TOD), Johnny Hansen (Kingsrød), Morten Høgberg (Kuehne & Nagel), Eva Hammersborg (Ørje). Foran fra venstre: Iren Hofseth (DB Schenker), Simon Andresen (TOD), Kim Skildheim (konsulent), Agnetha Filipson (Ecus), Hege Harreschou (konsulent), Ingrid Wiik (scrum-leder), Ola G. Andersen (TOD), Tor Gunnar Saakvitne (TOD).

– **Nært samarbeid** med næringslivet er avgjørende for å lykkes, sier prosjektleder Marianne Riise.

Gjennom prosjektet skal Tolletaten utvikle nye IT-løsninger og en ny prosedyre for import. Det legges til rette for at næringslivet kan sende inn informasjon om varer og transportmiddel før grensepassering.

Skal effektivisere. Formålet er å effektivisere importprosessen for både næringslivet og Tolletaten. På den måten skapes positive effekter for samfunnet som helhet. Bakgrunnen for prosjektet er blant annet

varestrøm til Norge, ønske om rask fristilling av varer og stadig strengere krav til effektiv logistikk for næringslivets del.

– Tilbakemeldingene fra næringslivet viser at det er både vilje til og ønske om å sende informasjon til Tolletaten på forhånd. Da kan Tolletaten på et tidlig tidspunkt ta stilling til kontroll, og legge til rette for en mer effektiv trafikkavvikling ved grensepassering enn i dag, fortsetter Riise.

Rask grensepassering. Nettopp raskere grensepassering er et hovedelement i løsningen. Ekspressfortolling legger opp

til at kjøretøy som er vurdert på forhånd, skal kunne passere gjennom tollsonen uten å måtte stoppe og møte opp i ekspedisjonen som i dag. Det skal brukes teknologi for å skiltgjenkjenning for å registrere kjøretøyene når de ankommer grensen.

Pilot i 2018. Prosjektet er nå i gjennomføringsfasen og legger opp til tett dialog med næringslivet gjennom et smidig utviklingsløp og besøk til utvalgte aktører i transport- og spedisjonsbransjen. Ekspressfortolling skal først gjennomføre et pilotprosjekt på Ørje Tollsted (E18) i 2018. **∞**

OFTE STILTE SPØRSMÅL

EKSPERTENE SVARER

1. Vi har ikke mottatt tollkredittfaktura fra Skatteetaten for januar samtidig som vi har mottatt tolldeklarasjonoversikten som viser vi har hatt importer. Er det noe feil?

Nei, det behøver det ikke være. Hvis dere importerer varer som kun svarer merverdiavgift, vil dere ikke motta faktura fra Skatteetaten. Fra 1. januar betaler merverdiavgiftsregistrerte firma ikke merverdiavgift ved importen, men skal i stedet rapportere merverdiavgiften til Skatteetaten.

2. Tollkredittfakturaen vi fikk fra Skatteetaten er mye mindre enn de vi fikk i fjor til tross for at vi har hatt samme importvolum. Er det noe feil?

Nei, det behøver det ikke være. Fra 1. januar betaler merverdiavgiftsregistrerte firma ikke merverdiavgift ved importen, men skal i stedet rapportere merverdiavgiften til Skatteetaten. Tollkreditten belastes derfor i år kun toll, eventuelle særavgifter, eksportavgift for fisk og forskningsavgift. Hvis dere importerer varer som er tollbelagte, er det kun tollbeløpet som tollkredittfakturaene fra Skatteetaten omfatter, ikke merverdiavgiften.

Se også neste side for informasjon om tolldeklarasjonsoversikten.

Tollkredittordningen flyttet til Skatteetaten

Tolletaten mottar fortsatt en del henvendelser fra næringslivet om tollkredittordningen. Skatteetaten overtok ansvaret for tollkredittordningen 1. januar 2016. Alle henvendelser om tollkredittordningen må derfor rettes til Skatteetaten.

4 råd om tolldokumentasjons-oversikten i Altinn

Varedeklarasjoner: Med tolldokumentasjonsoversikten får alle virksomheter som har deklart varer til Tolletaten en månedlig oversikt over alle tolldokumentasjonene tilhørende egen virksomhet.

Foto: Terje Heiestad

1 **Tolldokumentasjonsoversikten** er en oversikt over alle tolldokumentasjoner fra forrige måned tilhørende egen virksomhet. Tolldokumentasjonsoversikten vil vise informasjon som kan være til hjelp for merverdiavgiftsregistrerte virksomheter ved utfylling av skattemeldingen for merverdiavgift.

2 **Flere har ved** mottak av dokumentasjonsoversikten etterlyst bilag, i form av kopi av dokumentasjonene. Men dokumentasjonsoversikten gir bare en oversikt over dokumentasjonene, med noen opplysninger knyttet til hver dokumentasjon. De som ønsker bilag må kontakte deklareranten (speditøren) som har fortollet sendingen(e) for dem.

3 **Tolldokumentasjonsoversikten** må ikke forveksles med den elektroniske kontoutskriften for tollkreditt. Tolldokumentasjonsoversikten gir en fullstendig

oversikt over alle tolldokumentasjoner for virksomheten siste måned. Den elektroniske kontoutskriften for tollkreditt er mindre omfattende, og gir kun en oversikt over dokumentasjoner hvor det har blitt trukket av tollkreditten på grunn av fastsettelse av toll, særavgifter, forskningsavgift og eksportavgift på en eller flere tolldokumentasjoner.

4 **Vi har fått noen** tilbakemeldinger om at noen av dem som skulle motta dokumentasjonsoversikten, ikke har funnet den i Altinn. I de fleste tilfeller har det handlet om hvilke roller og rettigheter man har hatt i Altinn. For å motta dokumentasjonsoversikten i Altinn må man ha sluttbrukerrollen REGNA (Regnskapsmedarbeider). ****

Følg med på toll.no for både mer og oppdatert informasjon om tolldokumentasjonsoversikten.

KURS

April og mai 2017

Basiskurs i tollbehandling ved innførsel

19., 20. april, 10. og 11. mai.

Passer for: Deg som importerer varer eller vurderer å begynne med dette

Videregående kurs i tollbehandling ved innførsel

4. april, 30. mai

Passer for: Controllere, regnskapsførere eller andre som kontrollerer tolldokumentasjoner i ettertid

Kurs i klassifisering

– lær tolltariffen å kjenne

25. april, 16. mai

Passer for: Deg som importerer varer eller vurderer å begynne med dette

Klassifisering av klær

2. mai

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer klær

Klassifisering av næringsmidler

3. og 4. mai (todagerskurs)

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer næringsmidler

Opprinnelsesregler og preferansetollbehandling

26. april, 23. mai

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer varer eller vurderer å starte med det

Tollagerhold

6. april, 24. mai

Passer for: Alle som har tollager, vurderer å skaffe seg det eller vil vite mer om det

Alle kurs holdes i Tolletatens bygg på Oslo Lufthavn Gardermoen, Edvard Griegs vei.

For mer informasjon og påmelding: toll.no/kurs

HELT PÅ GRENSEN

Bare et lite frimerke – eller?

Et godt, gammeldags frimerke kan skjule skumle stoffer. Toll-etaten har de siste månedene beslaglagt flere tusen LSD-drypp i post- og kurersendinger. Betydelige mengder kan skjule seg i mindre forpakninger eller som drypp i for eksempel postkort eller fargerike papirblokker. LSD er et hallusinogen og en vanlig dose LSD er på 50 til 200 mikrogram. Effekten av LSD varer i mellom 8 og 14 timer. Bildet er fra et beslag i kontrollhallen på Gardermoen 3. februar.

Foto: nyebilder.no